

ע"פ 34825/11/22 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"פ 22-11-34825 פלוני נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופט הבכירה, מיכל ברנט - אב"ד
כבוד השופט שמואל בורנשטיין
כבוד השופט עמית מיכאל פלוני
המערער גdag
 נגד מדינת ישראל
המשיבה

פסק דין

1. לפניו עರעור על גזר דין של בית משפט השלום בנתניה (השופט ט' אוסטפלד נאוי) שניתן בת"פ 19-08-52604, במסגרת הורשע המערער, לאחר שמייעת ראיות, בовичע 3 עבירות של תקיפת בת זוג, לפי סעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק). על המערער הושטו העונשים הבאים: 4 חודשים מאסר לrixion בדרך של עבודות שירות; מאסר מותנה של 3 חודשים למשך 3 שנים על כל עבירה אלימות; קנס בסך 1,500 ₪ או 20 ימי מאסר תמורה; פיצוי למטלוננט בסך 2,500 ₪.

2. תחילת הופנה העורעור גם כלפי הכרעת הדיון, בה נמצא כאמור להרשע את המערער, אולם לאחר ששמע את העורתיינו קיבל המערער את המלצהנו וחזיר בו מהערעור על הכרעת הדיון.

גזר הדיון

3. בפתח גזר הדיון תוארו פרטיא האירועים השונים בהם הורשע המערער. באירוע הראשון בזמן (אישום 3), שהתרחש "כשנתיים וחצי עבר לתאריך Mai 2019", נקבע שבמהלך ויכוח בabitם, אחץ המערער את מי שהייתה אשתו באותו מועד (להלן: המטלוננט), בצווארה תוך כדי שהוא מוליך אותה לאחר; באירוע השני בזמן (אישום 2), שהתרחש "כשה עבר לתאריך Mai 2019", נקבע שבמהלך ויכוח שנתגלו ביניהם, אחץ המערער בצווארה של המטלוננט באמצעות שתי ידיים והצמידה לקיר; באירוע האחרון בזמן (אישום 1), שהתרחש בתאריך 25.1.2019, נקבע שבמהלך ויכוח ביניהם אחץ המערער בזרועה של המטלוננט, שאחזה באותה עת את בתם התינוקת, ומשך אותה מחדר המקלחת בו שהוא אל מחוץ לחדר.

4. בית משפט קמא מצא לצין בגזר הדיון את השתלשלות העניינים שהתרחשו לאחר המועד בו ניתנה הכרעת

עמוד 1

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - או © verdicts.co.il

הדין. נוכח טענות שונות שנטענו בעניין זה על ידי המערער, נביא להלן את דבריו בית משפט קמא כלשונם: "ביום 26.12.21 ולאחר שנשמעו טיעוני הצדדים הצדדים לעונש, הפנה בית המשפט את הנאשם (המערער בהליך זה) לקבלת חוות דעתו של הממונה על עבודות השירות... כן הופנה הנאשם לשירות המבחן לצורך גיבוש תכנית של"צ". ביום 24.5.2022 התקבלה חוות דעת הממונה על עבודות השירות, שמצא את המערער כשיר לרצות מסטר בדרך של עבודות שירות, ובימים 2.6.2022 התקבל תסקير שירות המבחן. בפתח הדיון שנערך ביום 27.6.2022 הודיעו הצדדים כי לא הגיעו לידיים את התסקיר, והדיון נדחה על מנת לאפשר להם להשלים טיעוניהם לאחר עיון בו. ביום 22.7.2022 השלימו הצדדים את טיעוניהם לעונש.

5. מהתסקיר עולה שהמערער גרש, אב לשתי בנות ומחה ארבע שנים עובד בתחום ההייטק. המערער והמתلونת מקיימים משמרות מסווגת לבנותיהם, אולם המחלוקות ביניהם טרם הסתיימו. לגישת המערער, המתلونת פנתה למשטרת לצורך הפקת תועלת כלכלית והסדרי משמרות טובים יותר. נמסר שהמערער התקשה לקבל אחריות על מעשיו או להביע חרטה, ובכל הנוגע למעשים בהם הורשע, טען שאח兹 את המתلونת מתוך דאגה. שירות המבחן התרשם שבבסיס מעשי של המערער עומדים דפוסים אימפרטיביים, תוקפניים וקשי תקשורת. למערער הוצע להשתלב בטיפול בתחום האלימות במשפחה, אולם הוא סירב מכך שלא תפס את התנהגותו כאילמה. נוכח האמור לא מצא שירות המבחן להמליץ להטיל על המערער צו מבנן. על אף האמור, התרשם שירות המבחן מגורמי סיכון לשיקומו של המערער ובכלל זה היותו בעל כוחות חיובים, העובדה שהוא עובד לפרנסתו, מטפל בבנותיו ועומד בהסדרי הראייה. שירות המבחן מצא את המערער מתאים לביצוע צו של"צ בהיקף של 200 שעות, אולם נוכח העדר פניות מצד המערער ואmbivalentiyot שהביע לגבי רצונו לבצע צו של"צ, לא ניתן היה לגבות עבورو תכנית מתאימה.

6. בגזר הדין פורטו טיעוני הצדדים לעונש, לרבות סיור ב"כ המערער להתייחס לאמור בתסקיר שירות המבחן, שלוונתו כלל לא נתבקש.

המערער ניצל את זכות המילה الأخيرة, בציינו שבבדיעבד היה עליו להגיב באופן שונה וכי בעתיד יפעל בצורה אחרת.

7. בית משפט קמא מצא לדחות את עתירת המערער להימנע מהרשעתו, תוך שהפנה לכללים שהותו בפסקיקה לסיום הליך פלילי ללא הרשעה. תוך כך ציין שעלה אף עדות מעסיקו של המערער, שלפיה הרשעה עלולה להוביל להפסקת עבודתו, האינטראס הציבורי מחייב להותרה על כנה, זאת בשל ריבוי המעשים והעדר הכרה מצד המערער בחומרתם, שלילת טיפול מצד המערער, העדר אפיק שיקומי ואי ליקחת אחריות מצדו.

8. בגזר דין מצא בית משפט קמא לדחות שתי טענות נוספות של המערער. האחת, טענה לאכיפה ברנינית, הנובעת מאי העמדתה לדין של המתلونת לאחר שתלונה שהגיע נגדה נסגרה. השנייה, טענה לקיומה של הגנת זוטי דברים. אשר לנسبות ביצוע העבירות צוין שמדובר בשלושה אירועים שונים, כאשר על אף שלא נגרמו למצלונת חבלות אין להקל ראש במעשהיו של המערער, אשר בכל אחת מהתקיפות הטיל מORA על המתلونת. עוד נקבע שיש להתחשב בכך שאין מדובר באירועים מתוכננים אלא באירועים שבוצעו "מתוך חמת עצמו" של המערער. בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות ובפסקיקה הנהוגת קבע בית משפט קמא מתחם ענישה לשלוות האישומים ייחודי, הנע "בין מספר חדש מסטר

שיכול וירצו בעבודות שירות ועד לעשרה חודשי מאסר, מסר על תנאי, קנס, התchyבות ופייצוי".

9. אשר לעונשו של המערער בתחום המתחם העוני, התחשב בית משפט קמא לחומרה באי קבלת האחריות מצדו של המערער, בהעדר חרטה מצדו, בקשייו לגלות אמפתיה כלפי המתלוונת, ובסירוו להשתלב בהליך טיפולו. לקולא התחשב בית משפט קמא בעברו הנקי של המערער, בחילופי הזמן, בעובדה שמאז האירועים לא נפתחו נגדו תיקים חדשים, כאשר בינו לבין הצדדים התרגשו, המערער עובד, מתפרנס ודואג לבנותיו.

10. ב"כ המערער ביקש מבית משפט קמא שלא לסתור שירות המבחן, משזה הוגש על אף שירות המבחן כלל לא נתקבש להכין תסוקיר מלא, כי אם תכנית של"צ בלבד. בדחוותו את הבקשה, קבע בית משפט קמא שכאפוף מ Każען על שירות המבחן לתהות על קנקנו של האדם שעתיד לבצע את צו השל"צ ומכאן הצורך בהכנות תסוקיר מלא. אף הובעה תמיהה בגין הדין בקשר לטענת ב"כ המערער שלפיה לא התאפשר לו "להכין" את המערער לקראת המפגש שלו עם קצינת המבחן, ובעניין זה נקבע שמדובר מצופה מכל נאשם לומר אמרת פנוי קצינת המבחן. אף הודגש שגזר הדין ניתן רק לאחר שהתאפשר לצדדים לפרסום בפני בית המשפט את כל טענותיהם.

תמצית טיעוני הצדדים

11. בהודעת הערעור חזר המערער לטענה על טענות שטען בפני בית משפט קמא, כאשר לגישתו אמרו היה בית משפט קמא לקבלן במלואן, או לפחות לתת להן משקל רב יותר בגין הדין. הטענות העיקריות הן אלו: מעשי המערער אינם בעלי רף חמורה גבוהה, כך שגם אם לא הצדיקו את זיכוי מחמת הגנת "זוטי דברים", הרי שהיא מקום להתחשב בכךון זה בשל גזרת דין, לרבות בדרך של ביטול הרשותו; ההחמרה בעונשו של המערער נבעה מהשפה פסולה של חוותה אישית של המותב; קיומה של "אכיפה בררנית" הנובעת מהחלטת הרשות לסגור תיק שנפתח נגד המתלוונת בעקבות תלונת המערער כי המתחם העוני שנקבע הוא גבוה מדי' בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות שלא כללו הפעלת לחץ, חניקה או כאב ואשר לא כל האירועים התרחשו לעיני בני הזוג; אשר לעונשו של המערער, נתען שניתן משקל נמוך לנסיבותו האישיות של המערער, ובכלל זה לגילו, לחילופי הזמן, וכך שהוრתע מההlixir המשפטי; בית משפט קמא לא היה צריך להתבסט בגין הדין על תסוקיר שככל לא התבקש על ידי מי מהצדדים ואף לא על ידי בית משפט עצמו, בפרט כאשר לא ניתן לצדדים הזדמנות לטעון לגבי בטרם הוכן גזר דין; נתען שעל בית המשפט היה לפסול עצמו, מלגזר את דיןו של הנאשם לאחר שגיבש עמדתו טרם שמע את התייחסות הצדדים לסתוקיר; תסוקיר שירות המבחן מצא את המערער מתאים לביצוע השל"צ.

12. המשיבה סמכה יدية על גזר דין המונומך של בית המשפט ב"כ. לטענת המשיבה בית המשפט מגבש החלטתו בכל שלב שטרם מסירת ההחלטה לצדדים ומכאן שלא ברור על מה נסמכת טענותו לגביוש ההחלטה בשלב מוקדם יותר; גזר דין ראוי ואף מקל עם המערער בהתחשב בעובדה שמדובר בשלווה אירועי אלומות נפרדים ועל אף שככל אירוע, לו היה עומד בזכותו עצמו, אינו בעל רף חמורה גבוהה; בית המשפט איזן נכונה בין השיקולים לחובת המערער והשיקולים העומדים לזכותו; המערער אינו עומד בקריטריונים שנקבעו בפסקה לביטול הרשותו ומכאן שצדק בית משפט קמא כשדחה בקשתו זו.

סוגיות ביטול הרשותה

13. לטענת המערער, סיום ההליך הפלילי תוך הותרת הרשותה על כנה תגעה במערער באופן לא מיידי, זאת בשים לב לדברי מעסיקו שטען שההרשותה צפiosa להוביל לפיטורי. בכך נטען שלמערער, העובד כמנהל שיוקם בתחום ההי-טק, יגרם "נזק קונקרטי" שכן הנסיבות מהוות בסיס לשלום מזונות המתלוונת והבנות, בפרט כאשר המתלוונת כלל לא עובדת. בהמשך נטען שגם אם לא יופטר בעקבות הרשותה, הרי שהידרשותו לבצע עבודות שירות תביא לפיטוריים המיידיים..., כאשר המערער נמצא בעשור החמישי לחיו ויתקשה למצוא עבודה במידה שיפוטר.

בפתח הדברים נציג שמקובלת علينا טענת ב"כ המערער לפיה אין לשலול מינה וביה סיום הליך פלילי בתחום האלימות במשפחה תוך ביטול הרשותת הנאשם. ואולם, נכון שיקולים העומדים מנגד, ראוי שהדבר יעשה רק באותו מקרים שבהם נסיבות ביצוע העבירה מאפשרות זאת, ובתנאי שהדבר לא יוביל לפגיעה באינטרסים אחרים. אחד השיקולים בהם יש להתחשב הוא שיקול הרתעה, עליו עמד על כך השופט י' אלרון ברע"פ 1454/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (להלן: עניין פלוני), בה התייחס לעתירת המבוקש לביטול הרשותה:

"טופעת האלימות במשפחה, הפוגעת קשות בתחוות הביטחון של בני המשפחה בכלל וקורבן האלימות בפרט, דורשת מדיניות ענישה מرتעה, על מנת להביא למיגורה (רע"פ 340/21 מסרי נ' מדינת ישראל, פס' 10 (28.1.2021))."

14. במאמר מוסגר נציג שדברים ברוח זו מצויים אף בהחלטת בית משפט כאמור בהחלטת הביניים מיום 12.6.2022, במסגרתו מצא לדחות את טענת הגנה ל"זוטי דברים". בהחלטתו קבע בית משפט כאמור: "האינטרס הציבורי בתחום האלימות במשפחה מצביע על צורך בהרשות נאים על מנת למנוע פגיעה בתא המשפחה ובגנה על נפגעי האלימות". מכאן, וממצאו שבית קמא ישם את פסיקת בית המשפט העליון, סבורים אנו שיש לדחות מכל יכול את הטענות הנוגעות לקיומם של "שיקולים זרים" בהחלטת בית משפט כאמור, ברוח הרמיזות שנטענו בסעיף 41 להודעת הערעור ובמקומות נוספים, לרבות במהלך הדיון בפניינו.

15. בסופו של יום מצא בית משפט כאמור לדחות את עתירת המערער לביטול הרשותה נוכח ריבוי האירועים, ואף אנו מוצאים זה כנימוק ראוי. אין מדובר ב"עניין טכני", כנטען בהודעת הערעור, שלפיו לא תתקנן כל אפשרות לביטול הרשותה של מי שנקבע לגביו שיבצע יותר מעבירה אחת, אלא מדובר בעניין מהותי. כך, במקרה של פגיעה רצוף המעשים, והתפרשותם לאורך שנים, מצביע על כי און מדובר למי שمعد באופן חד פעמי, הפיק לחייב וחדל מעשי. ההיפך הוא הנכון. העובדה שמדובר בשלושה אירועים שונים, מובילה למסקנה שהמתלוונת תהיה לאורך שנים בצל האלימות מצד המערער, גם אם כל אחד מקרים האלימות לא יהיה ברף חומרה גבוהה. לפחות במקרה אחד נחשפו בנות המשפחה לאירוע האלים שבוואדי השפיע גם עליו.

במצב דברים זה מקובלת علينا מסקנת בית משפט כאמור כי נסיבות העניין אינםאפשרות לסיים את ההליך תוך עמוד 4

ביטול הרשעה המערער.

16. ניתן היה לסייע את הדיון בסוגיית הרשעה בנסיבות זו, אולם נציג Ci מקובלת علينا אף מסקנת בית משפט קמא לפיה לא הוכחה פגיעה בשיקומו של המערער או לקיומו של "נזק קונקרטי" ממשמעו שייגרם לו. בעניין זה נקבע בעניין פלוני (פסקה 8): "בית משפט זה שב וקבע כי לא די בחשש אפשרי שהרשעה תפגע בעתיד המקצוע של הנאשם כדי להצדיק ביטול הרשעתו, שהרי פגיעה זו היא תוצאה ישירה מהוכחת אשמו של אדם בהליך פלילי" [וראו גם רע"פ 2768/18 סיון נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (12.6.2018), המזכיר אף הוא בעניין פלוני].

מכאן, שלמסמך שהזог לבית משפט קמא מטעם מעסיקו של המערער יש לתת משקל מוגבל בלבד, והוא אינו מהווה ראייה מספקת להוכחת הפגיעה האפשרית בו. עמד על כך בית המשפט העליון ברע"פ 7224/04 משה פרנסקי נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (10.11.2014):

"אין לקבל גישה לפיה, די במידה ודאות קרובות לקיומו של נזק קונקרטי כדי להימנע מהרשעתו של הנאשם, יש להצביע על כך שהרשעתו של הנאשם תביא לפגיעה קשה וקונקרטית בסיכון שיקומו", ולבסס טענות אלה בתשתית ראייתית מתאימה... אין די בהצגת הסכם עבודה, לפיו הרשעה בפלילים עשויה להשיליך על תעסוקתו העתידית של המבוקש" (ההדגשה אינה במקור).

17. לא נעלה מעינינו טענת המערער שלפיה עבר "טיפולים רגשיים" באופן פרטי ויוזם החל מחודש פברואר 2021. יש ל��ות שטיפולים אלו היטיבו עם המערער, אולם נוכח הנימוקים הניצבים מנגד, עליהם עמדנו לעיל, ובראשם חומרת האירוע מכלול והצורך להתחשב ביתר שיקולי הענישה, עדין עומדת בפני המערער משוכה גבוהה במיוחד, אותה לא צלח.

18. נוכח כל האמור, מצאנו לדחות את עתרת המערער לביטול הרשעתו. בהינתן מסקנה זו, לא מצאנו לדון ביתר טענות המערער הנוגעות להעדר התייחסות שירות המבחן לשוגיות ביטול הרשעה, כאשר נעיר שנחaha דעתנו שלגנד עיני בית המשפט עמדו כל הכללים הדרושים לצורך גיבוש החלטתו בנושא זה.

הסתמכות על תסקיר שירות המבחן

19. עוד לפני נפנה למסקירות עצמה, נתיחס בקצרה לטענת ב"כ המערער, שלפיה הוכנה על ידי המותב קמא טיוטה של גזר הדין עוד לפני טיעוני הצדדים בעניין הتفسיר. לא מצאנו ממש בטענה זו, שכן כל עוד לא נחתם גזר הדין משתמש כל מסמך שהוכן, ככל שהוכן, כתויטה בלבד, אשר כשמו כן הוא, מסמך שאינו מוגמר, הנתון לשינויים הנובעים מההתמונה הכללת העומדת נגד עיני בית המשפט, והמושפעת מطبع הדברים במידה רבה מטעוניהם. הטענה כי על שופט היושב בדיון ומעליה על הכתב תובנות או מחשבות אליו הגע על סמך תමונת המבחן שעמדה כנגד עינוי בגין דמות זמן שונות במהלך ההליך, לרבות רגע לפני מתן גזר הדין, לפסול את עצמו אינה סבירה בעינינו ומונתקת מקריע המציאות, זאת כל עוד הצדדים אינם מודעים לתוכנם. במקרה שלפנינו נתן בית משפט קמא ביטוי בגזר הדין

לכל הנזונים שנפרשו בפנוי, ואינם מוצאים פגם כלשהו בדרך בה התנהל.

מכל מקום, וכך שקבעו בהחלטה נפרדת בדיון מיום 19.2.2023 בקשר לעתירה נוספת נסافت של ב"כ המערער לפסנות המותב בבית משפט קמא, הסמכות הבלעדית לדון בעניין זה, ככל שביקשת הפסנות מועלית ונדחת על ידי השופט, נתונה לנשיאות בית המשפט העליון בלבד. אפשרות זו מוכרת היבט לב"כ המערער, שכבר פעל בדרך זו במסגרת ההליך בבית משפט קמא, לאחר שנדחתה על ידי המותב בקשה נוספת לפסול אותו מהמשיך ולדון בתיק.

20. בסופה של יום, ועל אף קשיים שעלו מתקיר שירות המבחן, מצאה קצינת המבחן את המערער מתאים לביצוע של"צ. ואולם, כאן נכנס לתמונה בית המשפט, המחייב לשקל במסגרת גזר הדין גם שיקולים נוספים. לא מצאנו בנימוקי המערער כל נימוק הצדיק לחזור ממתחם הענישה שנקבע, המקובל עליינו, עד כדי הסתפקות בצו של"צ כעונש עיקרי. נזכיר כי עד היום לא קיבל המערער אחריות מלאה על מעשיו, זאת גם אם נניח לטובתו כי חזרתו מהערעור מלמדת על קבלת אחריות ראשונית למשעו. על אף האמור, אנו סבורים שהמරחק מכאן ועד לביטול מוחלט של עונש עבודות השירות הוא מרחק רב. אף מוקשחת בעינינו טענת המערער לפיה יש לאמץ את המלצת שירות המבחן להטלת צו השל"צ, בעוד שבחלקים נרחבים בהודעת הערעור ובדיון שנערך בפנינו טען שאין כל מקום להסתמך על תוכן הتسקير.

21. עודין, לאחר שבחנו את מכלול השיקולים, מצאנו שבנסיבות העניין יש לתת משקל רב יותר לשורה של טעמים שבהצטברותם מצדיקים הפחתה מסוימת של משך עבודות השירות, ובהם: פרק הזמן הארוך שחלף מיום ביצוע העבודות ועד היום; העובדה שברבות השנים הספיקו בני הזוג להתגרש; נססר שהמערער משלם מזונות; ולא נטען שנפתחו נגדו מאז תיקים חדשים. צמצום משך עבודות השירות יביא אף לצמצום פרק הזמן בו ייעדר המערער מעבודתו, ובכך תפחית הפגיעה הנענתת לבני משפחתו.

22. במאמר מוסגר נציין שהעונש שקבענו להטיל על המערער אף אינו חריג ממתחם הענישה שנקבע בಗזר הדין, המקובל עליינו לחלוון. מכל מקום, לטענות בהליך הערעור הנוגעות לגובה המתחם שנקבע, בדומה לטענות ב"כ המערער במקרה שלפנינו, התיחס בית המשפט העליון בע"פ 1077/22 عبدالקדר נ' מדינת ישראל, פסקה 26 (1.6.2022): "הלכה יודעה היא כי ערכאת ערעור משווה לנגד עיניה את התוצאה העונשית הסופית ובוחנת האם ראייה היא, אם לאו (ע"פ 21/8622 הולר נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (15.5.2022); ע"פ 21/5407 דלאשי נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (15.2.2022))." ברוח הלכה זו נפעל גם במקרה העומד לפנינו.

23. אשר על כן אנו קובעים שהמערער ירצה 3 חודשים עבודה שירות.

על המערער יהיה להתיצב בפני הממונה על עבודות השירות ביום 8.10.23 בשעה 08:00 לצורך קליטה והצבה. מקום הצבה יקבע על ידי הממונה על עבודות השירות ללא צורך בהחלטה נוספת.

אין שינוי ביתר רכיבי גזר הדין.

.24. המזכירות תעביר העתק מפסק הדין למומנה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

מצוא בזאת צו עיקוב יציאה מן הארץ כנגד המערער אשר עומד בתוקפו עד לשיום עבודות השירות. המערער יפקיד דרכונו במצכירות בית המשפט תוך 3 ימים.

ניתן היום, כ' תמוז תשפ"ג, 09 يول' 2023, במעמד הצדדים.

מיכל ברנט, שופטת בכירה שמואל בורנשטיין, שופט עמית מיכלס, שופט